

INFORME DE RESULTATS

“Cooperativisme en entorns d'Innovació Social: De l'experiència local a les noves oportunitats”

ATENEU COOPERATIU BAIX LLOBREGAT

coboi
Laboratori d'Innovació Social

“Cooperativisme en entorns d'Innovació Social: De l'experiència local a les noves oportunitats”

Taula d'experiències i dinàmica col·laborativa pel Maig Cooperatiu

Tenint present que a la comarca hi ha empenya i talent en l'àmbit cooperatiu, enguany hem organitzat juntament amb l'Ajuntament de Sant Boi i l'Ateneu Cooperatiu del Baix Llobregat, i la col·laboració de la Institució Balmes, una activitat de reflexió i inspiració per apropar les cooperatives del Baix Llobregat als nous entorns d'innovació social.

És per això que us convidem a participar en una taula d'experiències i una dinàmica col·laborativa perquè no només puguem debatre sobre els reptes més importants de les cooperatives del s.XXI, sinó també detectar com els entorns d'innovació social poden generar oportunitats i donar resposta a les necessitats més rellevants del cooperativisme i l'economia social d'avui en dia.

Quan durarà? 2 hores

Quin dia? 25 de maig, de 17.30 a 19.30

www.ateneucoopbl.cat | ateneucooperatiu@baixllobregat.cat | [@ateneucoopbl](https://www.instagram.com/ateneucoopbl/)

Promou:

Generalitat de Catalunya
**Departament de Treball,
Afers Socials i Famílies**

Amb el finançament de:

MINISTERIO
DE EMPLEO
Y SEGURIDAD SOCIAL

SERVICIO PÚBLICO
DE EMPLEO ESTATAL

El passat dia 25 de maig es va convocar a diverses cooperatives del Baix Llobregat a una jornada de reflexió i inspiració per apropar-les als nous entorns d'innovació social del territori.

L'activitat “**Cooperativisme en entorns d'Innovació Social: De l'experiència local a les noves oportunitats**” va ser organitzada per l'**Ajuntament de Sant Boi de Llobregat** a través de **Coboi**, com a membre de l'**Ateneu Cooperatiu del Baix Llobregat**¹, i en el marc del **Maig Cooperatiu 2018**, el mes de l'economia social i cooperativa.

Entre les cooperatives que van participar en aquesta activitat, destaquem la **Institució Balmes**, com a col·laboradora en l'organització de la sessió, així com **Som Mobilitat Sant Boi** i la **Cooperativa Integral El Roser**. També vam comptar amb la participació de la **Federació de Cooperatives de Treball de Catalunya**. En definitiva, diferents àmbits sectorials i tipologies de socis van poder trobar-se per posar en comú les seves idees i aportacions a través de la dinamització de Coboi.

¹ L'Ateneu Cooperatiu del Baix Llobregat és una iniciativa promoguda pel Departament de Treball, Afers Socials i Famílies amb l'objectiu de donar a conèixer i impulsar l'economia social, el tercer sector i les cooperatives

Promou:

Amb el finançament de:

Acabades les presentacions de tots els assistents, es va donar el tret de sortida a la primera part d'aquesta activitat, la qual es va centrar en una **taula d'experiències locals**, que buscava debatre sobre els reptes més importants de les cooperatives del s. XXI a través de la metodologia interna de Coboï anomenada *Bricol-lectiu*².

Com a resultat d'una anàlisi previ transversal, el repte que es va considerar més rellevant a debatre durant la sessió és aquell relacionat amb **els valors associats al model cooperatiu i la seva percepció social**.

La reflexió compartida que més protagonisme va prendre durant una primera pluja d'idees sobre aquest repte va ser la idea de **com trobar l'equilibri entre desenvolupar un projecte basat en una forma jurídica empresarial i ser fidels alhora als valors en els quals aquesta es fonamenta**.

Pel que fa al paper de la cooperativa com a **model empresarial**, podríem destacar les següents idees:

- Sostenibilitat econòmica: Les cooperatives busquen aconseguir la sostenibilitat realment? Es pot viure com a cooperativa de valors?
- Valor afegit: Les cooperatives ofereixen solucions amb valor afegit que les empreses convencionals i l'Administració Pública no saben o poden oferir.
- Model empresarial: Les cooperatives no deixen de ser una empresa amb una forma jurídica concreta.

Quant als **valors associats al model cooperatiu**, les següents reflexions van prendre protagonisme:

- Valors cooperatius: Altruisme, fraternitat, generositat, obertura, transparència i cooperació més enllà de les persones jurídiques, tot representant valors no econòmics.
- Alternativa: Les cooperatives demostren altres formes de funcionar i que altres mons són possibles, amb beneficis econòmics, socials i ambientals.
- Responsabilitat: Les cooperatives aposten per la responsabilitat social compartida cap al territori, la qual cosa requereix un cert compromís per part de les persones sòcies. Les noves cooperatives requereixen, per tant, nous

² Pròximament, les metodologies utilitzades en aquesta activitat seran publicades online a través de [twitter](#), [facebook](#) i www.coboi.cat.

Promou:

Generalitat de Catalunya
**Departament de Treball,
Afers Socials i Famílies**

Amb el finançament de:

tipus de professionals? Com es pot donar resposta als aspectes formatius (tècnics, societaris i de gestió).

- Activisme: Ser cooperativa és un acte d'activisme? Implica una energia, dedicació i compromís addicional?
- Governança: La cooperativa és un model que treballa per la igualtat, la participació i l'horitzontalitat del poder. Però és sempre així? La forma jurídica com a tal garanteix les bones pràctiques?
- Instrumentalització: Realment donen solucions a la societat o és una forma de facilitar tràmits burocràtics i pagar menys impostos?

A causa d'aquest “doble faceta”, les cooperatives es veuen forçades a **trobar un equilibri que garanteixi consolidar d'ambdues dimensions**. L'assoliment d'aquest equilibri és important que vagi acompanyat d'una percepció social coherent amb la realitat de les cooperatives. Mentre que socialment es percep la cooperativa com una alternativa que pot arribar a canviar de forma sistèmica uns models econòmics fortament imposats, també es considera una forma jurídica contaminada per contradiccions, ja que el focus en la sostenibilitat econòmica pot causar una certa confusió per als agents externs al món cooperatiu.

Promou:

Amb el finançament de:

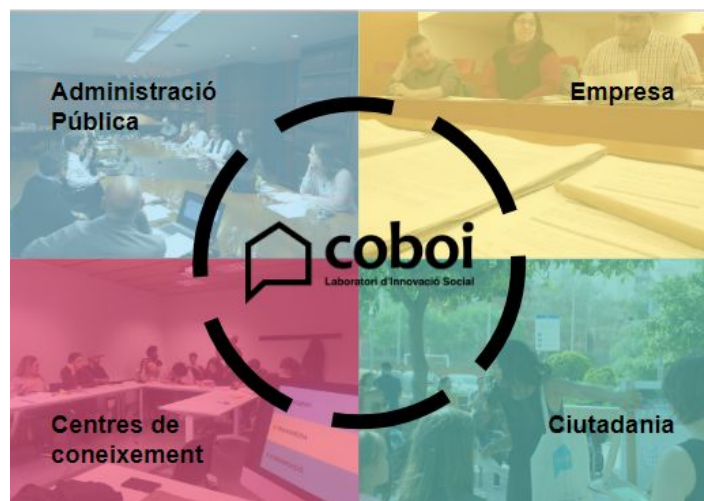
És per aquest motiu que és important establir uns mínims comuns denominadors, especialment pel que fa als valors cooperatius, amb la finalitat d'evitar la instrumentalització d'aquesta forma jurídica i, per tant, possibles contradiccions. Però, fins a quin punt tenir valors permet a les cooperatives competitives per assegurar la seva sostenibilitat a llarg termini? En conclusió, el debat entre **practicitat** (sostenibilitat empresarial) i **idealisme** (valors i cultura cooperativa) és tot un repte en sí mateix.

Un cop tantejat aquest ampli debat, es va desenvolupar una **dinàmica col·laborativa** amb els participants per detectar com els entorns d'innovació social poden donar resposta a aquestes realitats plantejades pel cooperativisme avui en dia.

Podem definir la **innovació social** com la generació i desenvolupament de noves idees (siguin productes, serveis o models) que satisfan necessitats socials de forma més efectiva, eficient, sostenible o justa i que a la vegada que creen noves relacions de col·laboració.³

Des de Coboï, entenem que aquests processos d'innovació social són més enriquidors quan són duts a terme pels diferents agents socioeconòmics d'un territori: **Ciutadania, Empresa, Administració Pública i Centres de Coneixement** (el que es coneix com a "Quàdruple Hèlix").

Coboï, com a **Laboratori d'Innovació Social** de Sant Boi de Llobregat, ha buscat amb aquesta activitat connectar el cooperativisme amb aquests quatre agents clau amb l'objectiu de, no només poder arribar a coidear i cocrear idees transformadores que donin resposta a reptes socials i generar impacte social al territori, sinó també per construir nous ponts de col·laboració entre aquests agents amb l'objectiu de reforçar i consolidar les seves iniciatives.

³ Definició adaptada de «*The open book of social innovation*» (The young foundation) i «*Defining Social Innovation*» (Stanford Graduate School of Business).

Promou:

Amb el finançament de:

Per tant, aquesta sessió participativa tenia com a objectiu detectar, en clau d'innovació social, **noves oportunitats i estratègies vinculades a l'impuls, creixement i reforçament de cooperatives basades en la col·laboració.**

Per tal de testejar els beneficis de treballar en un entorn d'innovació social, es va escollir un repte clau suggerit per un dels participants: **Com incorporar nous socis a les cooperatives, fomentant l'energia i compromís necessari?**

Davant d'aquest repte, es va aplicar la metodologia interna de Coboï anomenada *Intel·ligència Col·lectiva*⁴ per detectar **què podia aportar cadascun dels agents del territori** presentats per donar resposta a aquest repte específic.

Les propostes que van sorgir van ser les següents:

Ciutadania	Empresa i Cooperatives
<ul style="list-style-type: none"> - Idees disruptives - Energia i compromís per incorporar-se a cooperatives 	<ul style="list-style-type: none"> - Cooperativa; lloc on incorporar-se com a socis - Formació a socis - Propostes de col·laboració - Detecció de socis potencials - Detecció de nous recursos - Difusió del model cooperatiu - Obertura - Col·laboracions entre empresa convencional i cooperativa
Administració Pública	Centres de Coneixement
<ul style="list-style-type: none"> - Espais de participació - Recursos específics - Difusió del model cooperativista - No entrebancar - Enxarxar 	<ul style="list-style-type: none"> - Cooperatives d'alumnes interessats en participar - Teoria aplicada - Documentar i avalar un model nou de cooperatives - Socis investigadors

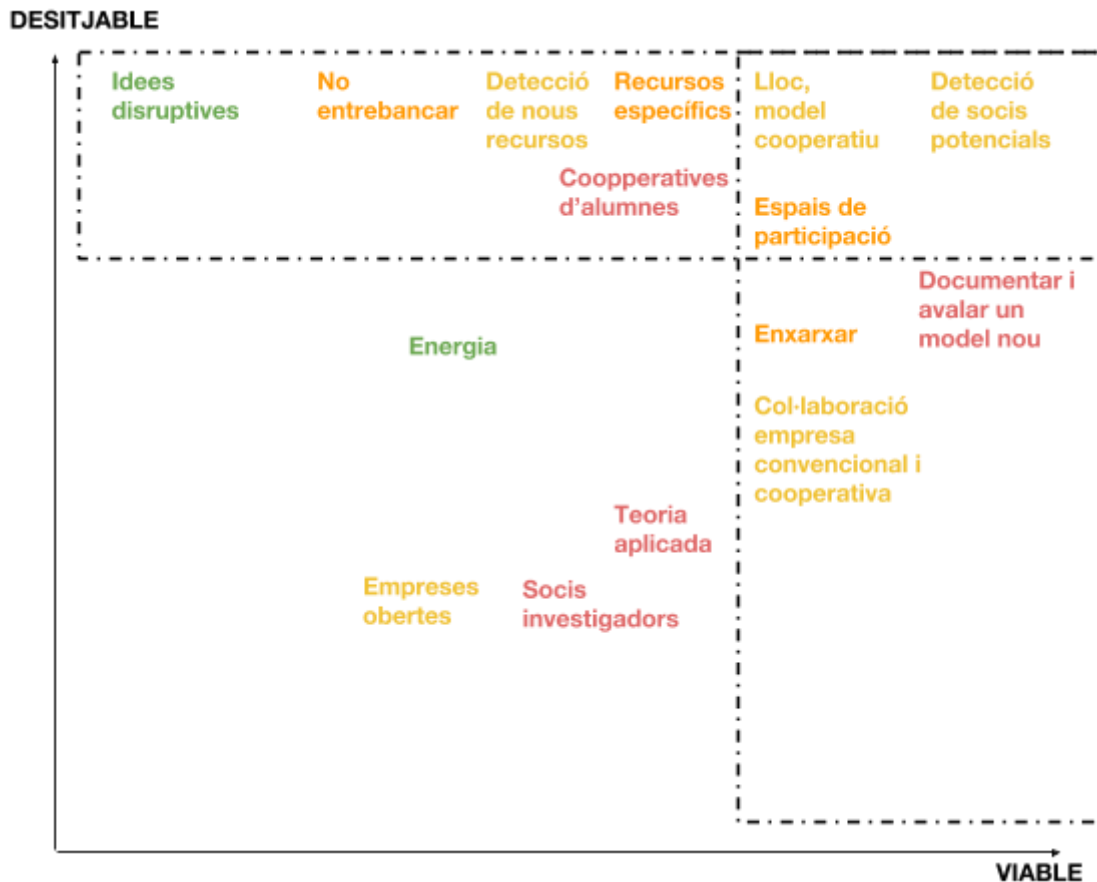
⁴ Pròximament, les metodologies utilitzades en aquesta activitat seran publicades online a través de [twitter](#), [facebook](#) i www.coboi.cat.

Promou:

Amb el finançament de:

Però, fins a quin punt aquestes aportacions són **viables**? I fins a quin punt són **desitjables**? Per donar resposta a aquestes dues preguntes, les propostes que van sorgir durant l'exercici anterior es van ubicar sobre un gràfic de dos eixos: *viabile* i *desitjable*.⁵

Els resultats d'aquesta última fase van ser els següents:

Ciutadania **Empresa i Cooperativa** **Administració Pública** **Centres de Coneixement**

Gràcies a aquesta gràfica, es poden detectar **les propostes més viables i les més desitjables**, sorgides a través del debat col·lectiu. Aquestes propostes poden establir les bases de les següents passes a seguir per resoldre el repte proposat.

Segons aquests resultats, unes **primeres accions a emprendre** per tal de donar resposta al repte d'incorporar nous socis a les cooperatives, amb energia i implicació, serien prendre consciència de les organitzacions que ofereixen una iniciativa sota el model cooperatiu on poder-se inscriure, fer una anàlisi per detectar

⁵ Pròximament, les metodologies utilitzades en aquesta activitat seran publicades online a través de [twitter](#), [facebook](#) i www.coboi.cat.

Promou:

Amb el finançament de:

socis potencials i, per últim, utilitzar espais de participació proposats per l'Administració Pública per crear noves connexions.

Com a **passes complementàries**, seria convenient que l'Administració Pública oferís recursos específics respecte a aquest tema, a la vegada que impulsen un enxarxament entre els agents interessants. De la mateixa manera, els Centres de Coneixement podrien concentrar esforços en documentar i avalar un nou model cooperatiu, així com implicar a cooperatives d'alumnes en el teixit societari de les cooperatives. Mentrestant, les cooperatives haurien de continuar detectant recursos disponibles per atraure i consolidar la seva forma organitzativa.

Que hem après?

- ✓ Ens hem conegut!
- ✓ Hem posat en comú reptes compartits pel que fa al cooperativisme.
- ✓ Hem pres consciència dels beneficis de treballar en entorns d'innovació social basats en la col·laboració.
- ✓ Hem visualitzat de forma col·lectiva futures passes d'acció amb cadascun dels agents del territori, i les hem definit com a viables i desitjables a través de la posada en comú, la qual cosa les reforça al consensuar-se de forma col·lectiva.

GRÀCIES PER LA VOSTRA PARTICIPACIÓ!

Promou:

Generalitat de Catalunya
**Departament de Treball,
Afers Socials i Famílies**

Amb el finançament de:

L'Ateneu Cooperatiu del Baix Llobregat és una iniciativa promoguda pel Departament de Treball, Afers Socials i Famílies amb l'objectiu de donar a conèixer i impulsar l'economia social, el tercer sector i les cooperatives

Promou:

Amb el finançament de:

